

dominantnosti, širokih krinolin, ki jih krasijo domišljeni fragmenti, močnih barv in rahle karikiranosti, ki likom odpre prostor, da ob besedilu svojo vlogo odigrajo polnokrvno. V njenih delih je še posebej izpostavljena gracioznost ženskih likov in tudi nežnih mladostnih princes, odetih v voluminozna oblačila, z razkošnimi pokrivali in obutvijo. Sposobnost, modrost, lepota in samosvojost se kažejo tudi z natančnim ilustriranjem las, ki jim ilustratorka s konturo definira obliko ter jih preplete v goste, močne frizure, kot da bi liki v njih nosili življenjsko moč. Tovrstna pretiravanja, konteksti in odnosi med liki vpeljejo tudi humor, ki je pogosto sestavni del ilustratorke knjižne celote. Kamila Volčanšek je podobe žensk prenesla tudi na platna in z njimi v slovenski prostor vnesla nekaj res inovativnega. Kot slikarka je ustvarila umetniško močno serijo slik in grafik z dominantnimi ženskimi akti, ki na domišljenih in izčiščenih kompozicijah poplesujejo, se gibljejo, lebdijo in se svobodno radostijo življenja. Njene bogate in barvite ilustracije z izvirnimi pristopi radoživo nagovarjajo otroke in njihove odrasle. S svojimi deli je dosegla široko prepoznavnost in trajno zaznamovala slovensko književno ilustracijo.

---

20 LET ZBIRKE ZLATA BRALKA, ZLATI BRALEC

20 LET ZBIRKE – 25 KNJIG –

50 ABSTRAKTHNIH IZUMOV – 50 PREBRANIH KNJIG NA BRALKO, BRALCA – VSAKO LETO 700.000 PREBRANIH KNJIG

Prve knjige iz zbirke *Zlata bralka, zlati bralec* so izšle pred okroglimi dvajsetimi leti, v šolskem letu 2003/2004.

Od tedaj smo v Društvu Bralna značka Slovenije – ZPMS dvajsetim generacijam zlatih bralk, bralcev, mladim, ki so za bralno značko brali vseh devet let osnovne šole, podarili 340.500 knjig. Če temu dodamo še knjige iz drugih darilnih akcij, smo pri Bralni znački v zadnjih 20 letih razdelili skupaj 704.500 knjig. Projekt *Zlata bralka, zlati bralec* je tako najboljšežnejša darilna akcija na področju knjige za otroke in mlade v Sloveniji.

Knjige za zlate bralke in bralce vse od začetka izhajajo ob podpori Telekom Slovenije, od leta 2009 pa tudi s pomočjo Javne agencije za knjigo. Po vzoru projekta *Zlata bralka, zlati bralec* so se v Sloveniji začele pogumneje vzpostavljati različne uspešne povezave med knjigo (za otroke in mlade) in gospodarstvom ter različni knjižni darilni projekti in programi, ki vsak po svoje prispevajo v mozaik promocije bralne kulture in kakovostne knjige za otroke in mlade.

Projekt knjižne zbirke *Zlata bralka, zlati bralec* je zahvala in spodbuda mladim ter promocija kakovostne slovenske založniške produkcije in slovenskih ustvarjalcev, saj gre praviloma za ponatise najboljših sodobnih del s področja leposlovja in stvarne literature. Izbor knjig na podlagi predlogov vsakokrat opravi programski odbor Bralne značke, izbrana dela so večinoma nagrajena ali za nagrade nominirana (praviloma mladinska) dela, za katere menimo, da bodo bralke in bralce razveselila in jih navdušila tudi za branje v prihodnje.

Letos so devetošolci prejeli knjigo *50 abstraktnih izumov. Kako razumeti svet* dr. Tine Bilban z ilustracijami Ivana Mitrevskega (Miš Založba). Izbrana knjiga je nosilka znaka kakovosti *zlata hruška*, ki ga podeljuje Pionirska – kompetenčni center za mladinsko knji-

ževnost Mestne knjižnice Ljubljana, ter prejemnica nagrade za najboljšo oblikovano poljudnoznanstveno delo 34. Slovenskega knjižnega sejma (2019).

24. maja smo darilni ponatis in zbirko skupaj z avtorjema slovesno predstavili na novinarski konferenci v Narodni galeriji, kamor smo povabili tudi ustvarjalke in ustvarjalce ter predstavnice in predstavnike založb, s katerimi smo doslej sodelovali. O nastanku in pomenu zbirke so zbranim govorili Slavko Pregl in Tone Partljič, oba nekdanja predsednika Bralne značke ter začetnika zbirke, podpredsednik uprave Telekoma Slovenije Boštjan Škufca Zaveršek ter Tjaša Urankar, predstavnica Javne agencije za knjigo. Z avtorjema knjige dr. Tino Bilban in Ivanom Mitrevskim se je pogovarjala članica programskega odbora Bralne značke Darka Tancer-Kajnih.

30. maja smo v Cankarjevem domu pripravili tradicionalno osrednjo zaključno prireditve za zlate bralke in bralce. V polni Gallusovi dvorani smo gostili skoraj 1.300 mladih in njihovih mentoric, mentorjev iz Ljubljane ter z območij Ajdovščine, Domžal, Krškega, Maribora, Murske Sobote, Nove Gorice, Pirana in Zagorja ob Savi, ki so v Cankarjev dom prišli v organizaciji društev in zvez prijateljev mladine. Naši gostje so bili že tradicionalno tudi najboljši zlate bralke, bralci, mentorice, mentorji slovenskih šol v Italiji.

Program prireditve je vodil Boštjan Gorenc - Pižama, ki se je o knjigi pogovarjal z dr. Tino Bilban in Ivanom Mitrevskim, program je sooblikoval glasbeni gost Nipke.

Slavnostni govorniki so bili predsednik Društva Bralna značka Slovenije – ZPMS Marko Kravos, predstavnik Telekoma Slovenije Primož Kučič in predsednica Zveze prijateljev mladine Slovenije Darja Groznik.

Vseh zlatih bralk in bralcev, ki dobijo knjige, seveda ne moremo povabiti v Cankarjev dom, saj jih je zelo veliko, v zadnjem desetletju med 30 in 40 % celotne generacije devetošolcev. Za bralno značko namreč berejo otroci in mladi v vseh osnovnih šolah v Sloveniji, v slovenskem zamejskem prostoru in pri pouku slovenščine, ki poteka na različne načine po različnih državah Evrope in po svetu. Zlata bralka, bralec v devetih letih prebere najmanj 50 knjig, okrog 700.000 pa je vseh knjig, ki jih vsako leto preberejo bralci v vseh programih Bralne značke skupaj.

Zlata popotnica bralne značke 2023

»Letošnja knjižna popotnica in nagrada za zlate bralke in bralce je kalejdoskopski pojmovni leksikon, s katerim si bo mladostnik – in vsa družina ob njem – odgovarjal na vprašanje Kako razumeti svet. Vsak po svoje si ga bo razlagal, a najpomembnejše je, da se bo v njem znašel kot človek, ki ta svet dojema kot svoj dom, kjer zna odpirati luč, najti kljuko na vratih, odpreti okno. Na to se je navajal ob vsaj 50 knjigah, ki jih je prebral ob spodbudi Bralne značke. Z branjem, s to plemenito razvado, je postal član bratovščine ljudi, ki jim je mar dober okus, ki znajo zavračati zlo in neumnost, ki znajo prisluhniti zelenemu vetru in žuborenju življenja. In najti v njem svoje veselje.«

MARKO KRAVOS,
predsednik Društva Bralna značka Slovenije
– ZPMS, 23. maja 2023, Trst

■ Zbrali:

MANCA PERKO, PETRA POTOČNIK,
Društvo Bralna značka Slovenije – ZPMS